

Finansira
Evropska unija

PROJEKAT:

*Urbana područja, oaze polinatora i
dekarbonizacije
Milići, 2026.*

A1 ISTRAŽIVANJE I MAPIRANJE MIKROLOKACIJA

**Finansira
Evropska unija**

Naziv projekta: Urbana područja, oaze polinatora i dekarbonizacije
Mjesto realizacije projekta: Milići
Datum: januar - april 2026. godine
Nosilac/implementator: Udruženje pčelara Milići
Stručno vođenje i izrada publikacije: NODAS Udruženje za razvoj i afirmaciju društva u Bosni i Hercegovini
Sabina Trakić, dr. ekol.
Fatima Maljević, dipl. ing. arh.

Projekat "BH Green Triangle – BiH Zeleni trokut"
finansira Evropska unija u okviru programa Podrška
Evropske unije postojećim i novoosnovanim mrežama
organizacija civilnog društva te podrške mrežama OCD i
saradnji u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

Urbana jezgra opštine Milići

Okosnicu šireg obuhvata čini urbano područje opštine Milići, potez koji paralelno prati M19, odnosno korito rijeke Studeni Jadar, od Srednjoškolskog centra Milutin Milanković na jugozapadu do ušća Studenog Jadra u rijeku Jadar. Širi obuhvat ulazi u urbanističku analizu potencijalnih lokacija za primjenu NBS (Rješenja zasnovana na prirodi) na javnim površinama.

Urbano jezgro opštine Milići nije gusto naseljeno i ima razučenu matricu koju sačinjavaju u većoj mjeri individualni stambeni objekti. Kolektivno stanovanje koncentrisano je u sjeveroistočnom dijelu urbanog jezgra. Značajni javni objekti su Srednjoškolski centar i Sportski centar, zgrada Opštine Milići (postojeća i zgrada u izgradnji), zgrada Drina Osiguranja, Teniski teren Boksit, Bazeni Milići, Medicinski centar Boksit, Autobuska stanica, Muzej rudarstva sa Rajkovim tornjem i Obdanište Milići.

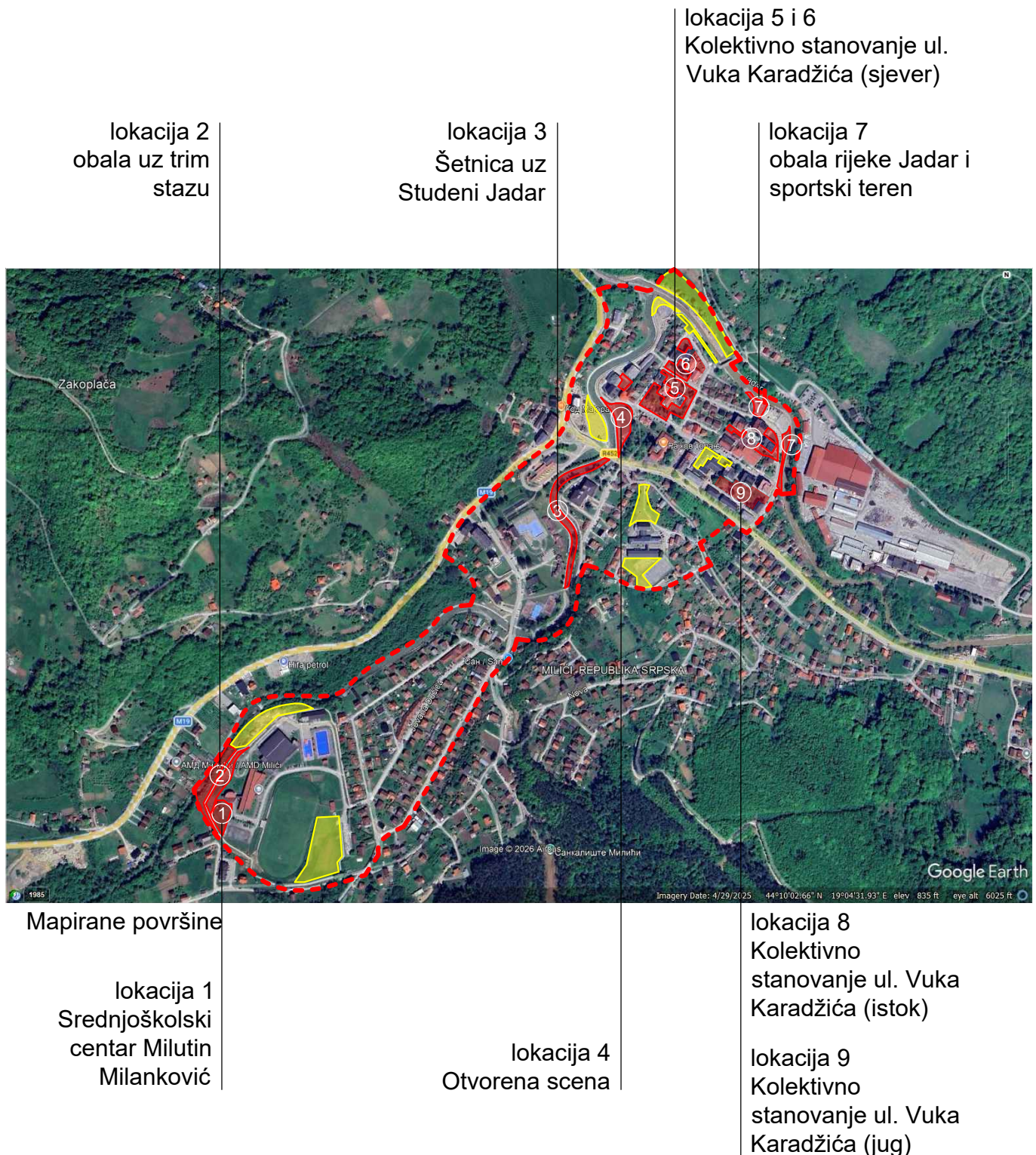

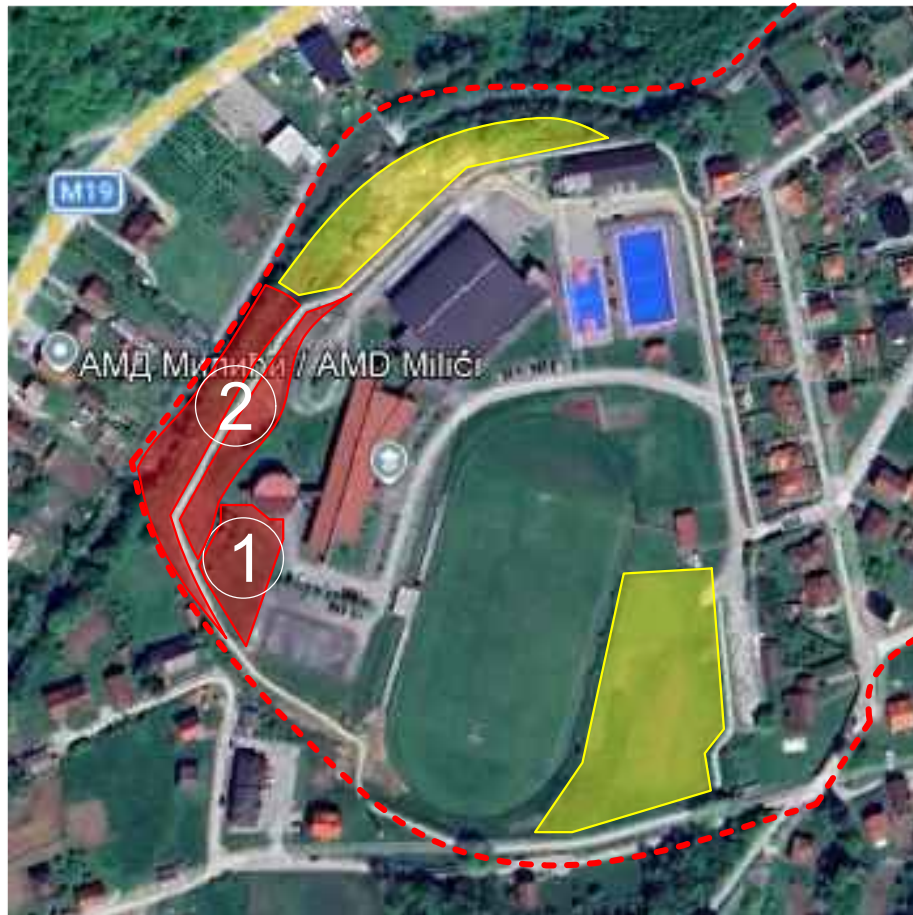
Granica obuhvata

Javne zelene površine su mnogobrojne i dobro održavane - zelene površine Srednjoškolskog centra i sportskog centra sa pripadajućim rekreativnim terenima i dječijim igralištem i veliki potez centralnog gradskog uređenog zelenila od Parka evropskih velikana, preko Parka velikih mašina do Parka ruskih velikana. Zelene površine uz javne objekte su uglavnom jasno definisane i zaokružene cjeline. Zelenilo na privatnim parcelama uz individualne stambene objekte varira između dekorativnog i korisnog, dok su zelene površine u pojasu objekata kolektivnog stanovanja prihvatljivo održavane i uglavnom pokrivene travom i visokim stablima.

Analizom je utvrđeno da postoji niz javnih površina sa potencijalom za NBS intervencije manjeg mjerila. Karakteri prostora su različiti, kao i kontekst, pri čemu se izdvajaju tri kategorije - površine uz javne objekte, rekreacijske površine i površine uz objekte kolektivnog stanovanja.

Crvenom bojom i numeracijom su na mapi obilježene poželjne površine koje su u nastavku detaljno analizirane. Žutom bojom obilježene su površine čija kompleksnost nadilazi kapacitete projekta, ali koje treba razmatrati kao prostor budućih intervencija u koje obavezno treba uključiti NBS pristup.

Slobodna travnata površina jugozapadno od školske zgrade. Veći dio zelenih površina školskog dvorišta već je uređen po jasnom konceptu urbanog pejzaža, što otvara mogućnost da se ova preostala površina uredi kao jedinstvena cjelina

Već uređeni prostori, kakav je često slučaj sa pristupom urbanom zelenilu, pokriveni su dekorativnim zelenilom, čemu će koristan kontrast biti ogledni park sa jestivim biljkama.

Postoji veliki potencijal edukativnih radionica koje se nakon projekta mogu nastaviti kroz održavanje, te otvoriti mogućnosti dugoročne saradnje sa Opštinom, Šumskim gazdinstvom, drugim školama, Šumarskim fakultetom i slično.

Participacija neposrednih korisnika (učenika, osoblja škole i volontera) u kreiranju i uspostavljanju parkovske površine stvara odnos identifikacije sa javnim prostorom, školom i zavičajem koji je dugotrajan i blagotvoran. Upotreba korisnih i jestivih biljnih vrsta u uređenju parka stvara dinamičan odnos sa javnim prostorom koji evoluirá kroz sezonske promjene i ima stalnu interakciju sa posjetiocima.

Prostor je povoljno osunčan, u neposrednoj blizini rijeke. Djelimično je pokriven postojećim zelenilom, uglavnom po rubovima.

Postojeće uređeno zelenilo u školskom dvorištu

1

Srednjoškolski centar Milutin Milanković

zelenilom obilježiti granice parka - preporuka: koristiti jestive grmove npr. kupine, maline, ogrozda

postojeće jezerce
opc. 1 - posaditi miks majčine dušice, matičnjaka i mente
opc. 2 - koristiti kao kompostište

postojeća stabla koristiti kao okosnicu parka, dodati spratove korisnih biljaka

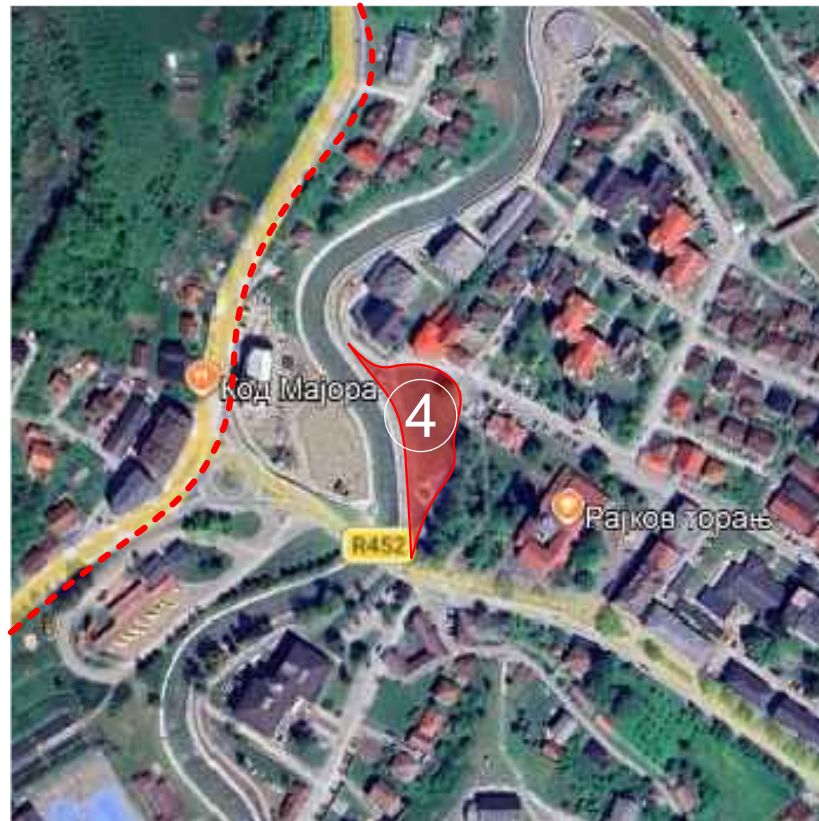
uz učionicu na otvorenom zadržati dio otvorenog prostora za edukacije i radionice

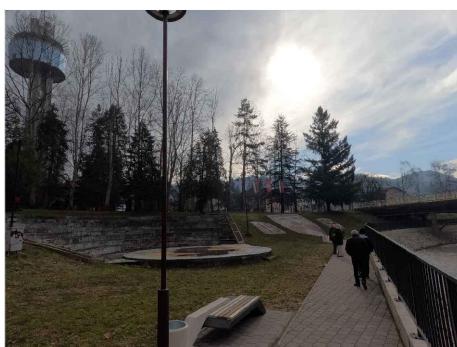
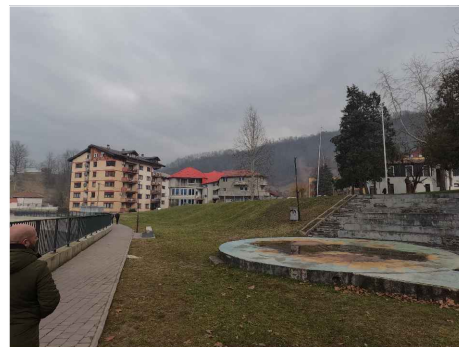

Nova šetnica koja je dio projekta uređenja rijeke Studeni Jadar, koja ide samim rubom dvorišta Medicinskog centra. Postoji potencijal u definiranju javne gradske površine kao NBS prostora, intervencijom na pojasu travnate površine, posebno škarpe prema samoj rijeci. Time bi se dodatno učvrstilo tlo škarpe, obezbijedio hlad za korisnike tokom ljetnih vrućina, kao i napravila prirodna sigurnosna barijera prema rijeci. Poželjno bi bilo uz odabir korisnih biljaka, posebno onih za oprašivače, sve uvezati u koncept edukativne staze sa info tablama, obilježenim biljkama i slično. Intervencijom će se obezbijediti ugodan prostor uz Medicinski centar, koji je sa suprotne, ulaze strane, opterećen stacionarim i saobraćajem u kretanju.

Prostor specifičnog potencijala lociran između buduće zgrade Opštine sa pripadajućim dijelom obale, rijeke Studeni Jadar I uređene zelene površine Parka ruskih velikana. Prostor tangira šetnica, postoji izgrađen betonski amfiteatar otvorene scene, a sa sjeveroistoka ga ograđuje zona kolektivnog stanovanja. Postoji mogućnost formiranja gradskog oglednog parka koji se ne sastoji od dekorativnih površina koje iscrpljuju resurse, nego od živog, jestivog bilja koje privlači ptice, oprašivače I građane. Ogledni park ima dinamičan sezonski život u kojem je moguće veći dio godine voditi edukativne radionice, povezati različite starosne skupine kroz prenos znanja, te stvarati korisne interakcije između građana I institucija. Stvorit će se ugodan i cjelodnevno živ javni prostor za sve kategorije stanovnika.

učvrstiti škarpu
 obezbijediti hlad
 obezbijediti zeleni koridor za
 polinatore

proširiti sadržaj Parka velikana, definirati zone, urediti
 prostor za odmor

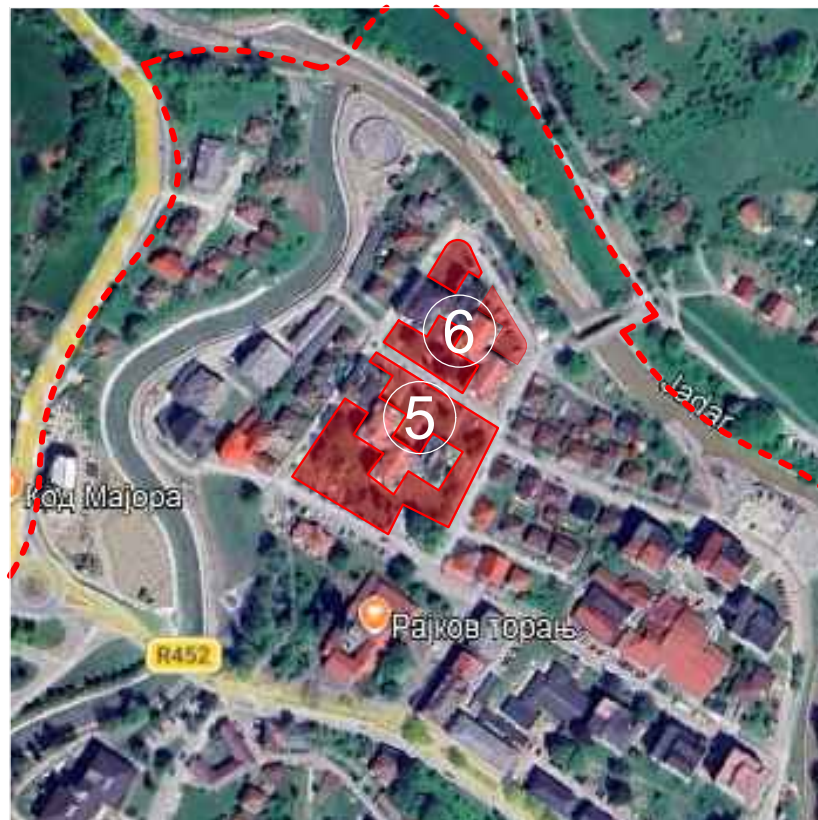

urediti zeleni prostor u skladu sa neposrednom okolinom
 zgrade Opštine i stvoriti atraktivan pogled na gradski
 centar institucija

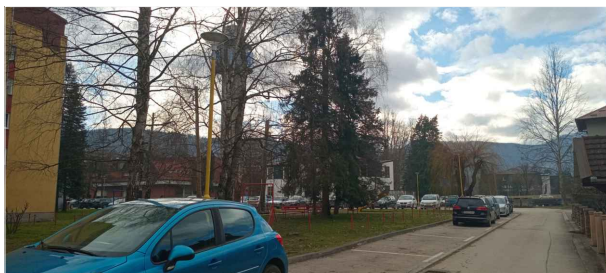

⑤ Kolektivno stanovanje ul. Vuka Karadžića (sjever)

⑥

Definirane i održavane zelene površine uz objekte kolektivnog stanovanja, sa postojećim zelenilom, stazama, mobilijarom, rasvjetom i dječijim igralištem. Zona koja bi mogla imati najviše koristi od NBS, budući da bi rješenje neposredno utjecalo na stanare. Nije potrebno kreirati i uspostavljati novi park, dovoljne bi bile male intervencije uz participaciju stanara. intervencija bi se sastojala od uvođenja biljnih vrsta koje bi obezbijedile dodatni hlad i privukle oprašivače, uz obavezno poštivanje smjernica za zelenilo uz objekte kolektivnog stanovanja, popunjavanjem praznih "džepova", travnatih površina koje bi se mogle pokriti prizemnim biljkama, livadskim cvijećem, matičnjakom ili grmovima npr. ribizle ili maline.

5
6

Kolektivno stanovanje ul. Vuka Karadžića (sjever)

7

Obala rijeke Jadar i sportski teren

Učvrstiti tlo uz rijeku, napraviti barijeru i konekciju sa vodotokom - zahvat sa dugoročnim pozitivnim posljedicama. Definirati prostor parkinga i obezbijediti mu hlad. Urediti travnatu površinu uz sportski teren - manji zahvat, uljepšavanje gradskog prostora i obale rijeke, kao i obezbjeđivanje zelenog koridora za polinatore.

9

Kolektivno stanovanje ul. Vuka Karadžića (jug)

Formirane i uređene zelene površine između stambenih zgrada - postojeće travnate površine sa visokim drvećem, stazama i mobilijarom. Potencijal - u parku se nalaze četiri kružne površine omeđene betonskim ivičnjakom i stazom, namijenjene za hortikulturno rješenje. U tri od četiri postoji zelenilo - grmovi i mlada stabla, četvrta predstavlja potencijal za malu intervenciju koja bi uključila npr. malinu ili ribizlu i matičnjak, mentu i majčinu dušicu.

9

Kolektivno stanovanje ul. Vuka Karadžića (jug)

**Finansira
Evropska unija**

Ovaj materijal je finansiran od strane Evropske unije. Njegov sadržaj je isključiva odgovornost Udruženja pčelara Milići i ne odražava nužno stavove Evropske unije.